

ECONOMISCH NIEUWS

Professor Jouke van Dijk vindt dat toerisme als economische factor te weinig aandacht heeft gehad

Toerisme: de nieuwe buitenboordmotor voor de Groninger economie

"Toerisme kan een belangrijke stuwende kracht worden achter de economie van Stad en provincie Groningen. De afgelopen jaren zijn er door het provinciebestuur diverse sectoren aangewezen als 'top-sector' en deze kregen vervolgens alle mogelijke steun. Maar het is veel interessanter om het toerisme als zo'n topsector aan te wijzen. Want het toerisme levert zeer veel werkgelegenheid op, de vooruitzichten voor deze sector zijn bijzonder goed, Groningen heeft toeristen veel te bieden en de doelgroep is enorm groot."

Dat betoogt Jouke van Dijk, hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse bij de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Professor Van Dijk is expert op het terrein van arbeidsmarktvraagstukken en regionale economie. Ook houdt hij zich bezig met de Wadden als directeur van de Waddenacademie, de regionale ontwikkeling en groei en het functioneren van de regionale arbeidsmarkt, met name in Noord-Nederland. Hij is voorzitter van de Sociaal-Economische Raad (SER) Noord-Nederland.

Professor Van Dijk had afgelopen najaar voor de *Leisure Academy* op het Suikerunieterrein een bijdrage aan een paneldiscussie tijdens een bijeenkomst voor ondernemers in de toeristische sector in de provincie Groningen, een bijeenkomst georganiseerd door de bedrijvenverenigingen WEST en de Groningen City Club. Daarin brak hij een lans voor de verdere ontwikkeling van het toerisme naar Groningen en stelde hij dat er uit het toerisme veel meer te halen valt dan uit de ogenschijnlijk meer 'sexy' sectoren als 'energie' of 'healthy ageing'.

uit de ogenschijnlijk meer 'sexy' sectoren als 'energie of 'healthy ageing'.

"Ik snap inderdaad niet waarom het toerisme in Groningen niet als top-sector wordt betiteld. De provincie Groningen heeft wel érg fors ingezet op de verdere ontwikkeling van de energiesector en dan met name waterstof. Er wordt nu veel geïnvesteerd in het produceren en het gebruik van waterstof met als argument dat je groene stroom die bij veel wind of zon niet onmiddellijk kan worden gebruikt via het maken van waterstof kunt opslaan. Maar dat is nu volstrekt niet aan de orde, want we hebben maar zo weinig groene stroom, dat je het toch niet op hoeft te slaan!?", zegt Jouke van Dijk, in zijn werkkamer op de faculteit op de Zernike Campus. Dat is misschien iets voor de lange termijn, maar wat heeft de burger in Loppersum daar nu aan?

Met de komst van de nieuwe gedeputeerde Mirjam Wulfse (VVD), die toerisme in haar portefeuille heeft, is er volgens Van Dijk bij de provincie nu meer oog voor de verdere ontwikkeling van toerisme en heeft het college van GS van Groningen in haar programma voor de komende jaren ook expliciet meer oog voor toerisme.

"Gelukkig maar, want toerisme lijkt op dit moment een zeer veel belovende en kansrijke sector voor Groningen, met name voor de ommelanden. Zeker wanneer je je realiseert dat Amsterdam momenteel te vol wordt en men het toerisme meer over Nederland wil verdelen."

Wie 'Amsterdam' combineert met 'toerisme' en aan Groningen denkt slaat de schrik om het hart, want zitten we in Groningen op massatoerisme te wachten?

"Nee, zeker niet. Wij moeten in Groningen mikken op een ander publiek. Bijvoorbeeld op mensen die van fietsen houden en komen voor de rust en ruimte en de combinatie van natuur en cultuur, die kunnen hier in Groningen echt volop genieten. Maar dat is wel totaal ander publiek dan de mensen die met de rolkoffers overlast veroorzaken in Amsterdam. Daar is wel wat mis mee. Dat zijn niet de toeristen die voor Groningen economisch interessant kunnen zijn", zo zegt Jouke van Dijk.

Jouke van Dijk. Foto: Jan Buwalda

Meer aanbod scheppen

Zeker in het aardbevingsgebied in de provincie Groningen, maar ook in Oost-Groningen zijn economische impulsen nodig. En daar kan het toerisme voor zorgen. "Het zal zeker niet vanzelf gaan: je zult echt iets moeten doen om het toerisme naar Groningen te bevorderen. Je zult dus wat moeten doen aan je marketing. Maar ook aan het aanbod. Neem maar eens een kijkje aan de Duitse kust: daar zijn veel meer toeristische voorzieningen dan bij ons. Kijk eens wat de Duitse Waddeneilanden of Oost-Friesland allemaal te bieden hebben, voor paardenliefhebbers het eiland Juist, of aan restaurantjes en hotelletjes bijvoorbeeld. Die infrastructuur ontbreekt bij ons!"

Volgens de hoogleraar biedt Noord-Groningen kansen aan toerisme. "Maar je moet wel veel aan het aanbod doen." Wat de marketing betreft vindt hij dat Marketing Groningen zeker z'n best doet. "Maar je kunt nu eenmaal geen product vermarkten dat er niet is."

Al zijn er toch wel degelijk lichtpunten te melden. Zo bieden de gezamenlijke Bed&Breakfast-voorzieningen in noord-west Groningen zich gezamenlijk aan onder de naam 'Hotel De Mame'.

En ook zijn er veel kleinschalige initiatieven van toeristische ondernemers. "Maar het probleem daarbij is dan weer dat dat leidt tot grote versnippering. Zo werden er onlangs zeventig nieuwe routes gepresenteerd, maar daar waren dan ook weer zeven verschillende apps voor ontwikkeld. Da's niet zo handig, ook omdat ze niet in de app zitten van Marketing Groningen. Daarom is er meer regie nodig, want de toerist wil maar één app downloaden."

Groningen Stad

Met de economie van de stad Groningen gaat het volgens professor Van Dijk momenteel heel erg goed. Juist omdat het er economisch zo goed gaat, trekken hoog opgeleide jongeren uit de hele provincie naar de stad, en blijven ouderen en lager opgeleiden achter in

de regio. En juist de banen voor de minder hoog opgeleiden verdwijnen door de automatisering.

"En daar biedt toerisme dan juist weer een kans. Want juist die sector levert de benodigde banen op MBO-2 of MBO-3 niveau."

Enorm achterland

Volgens Van Dijk komt de verdere ontwikkeling van het toerisme niet vanzelf op gang en zal er veel uit de kast gehaald moeten worden om het aanbod te verbeteren. Maar de sector biedt grote kansen. Want in een straal van vijfhonderd kilometer rond Groningen wonen maar liefst dertig miljoen mensen, inclusief Ruhrgebied en Brussel.

De markt kan dus gigantisch zijn, maar je moet die mensen wel wat bieden. Daarom vindt hij het een gemiste kans dat de plannen voor een groot Waddencentrum in Lauwersoog niet zijn door gegaan, want dat zou een mooie blikvanger zijn geweest.

Maar er zijn wel weer andere initiatieven gekomen om de actieve toerist hier naar toe te lokken. Een mooi voorbeeld noemt het The GRONE-bus van Haskia Kramer, dat mooie excursies per bus vanuit Groningen aanbiedt aan buitenlandse toeristen. "Dit soort initiatieven hebben we hier meer nodig!"

Ook een combinatie van Stad en Ommeland is volgens Van Dijk interessant. "De stad is leuk voor een paar dagen, maar daarna willen mensen nog meer zien. Zo vond ik de fietstocht langs de locaties waar leden van De Ploeg schilderden aan het Reitdiep een hele mooie. En ook het initiatief van de Groningse horreca-ondernemer Patrick Beijck om de oude fabriek De Toekomst nabij Blauwestad te ontwikkelen, is een prachtig voorbeeld. Of een dagje naar Schiermonnikoog of Borkum."

Volgens Van Dijk hoeft Groningen beslist geen tweede Amsterdam te worden, en komen we daar ook nog lang niet bij in de buurt. Wel hebben we hier veel

groeimogelijkheden, en is het ook aan ondernemers om daar op in te spelen. "De trend in het toerisme is: kortere vakanties, en op meerdere plekken, in plaats van drie weken in een tenthuisje op Ameland. Het toeristisch seizoen is breder geworden. Ondernemers moeten zich daar van bewust zijn, en meer met elkaar samenwerken. Wat dat betreft vond ik het idee van de Groningen City Club en Bedrijvenvereniging WEST om een Coöperatie op te zetten voor toeristische ondernemers een goed initiatief. Want: één restaurant is geen restaurant. En één mooie plek is geen mooie plek: het gaat om een breder aanbod van cultuur en natuur, zodat je je dagenlang kunt vermaken als actieve, fietsende of wandelende toerist."

"Er valt dus een wereld te winnen voor het toerisme naar Groningen. Maar we moeten wel investeren. Er werken momenteel al twee keer zoveel mensen in de toeristische sector als in de energiesector. En toerisme is ook een van de weinige mogelijkheden om werkgelegenheid te krijgen in de buitengebieden in Groningen. Nieuwe grootschalige industrieën hoef je echt niet te verwachten voor Loppersum of oost-Groningen."

Overigens zouden nieuwe voorzieningen ook interessant kunnen zijn voor de plaatselijke bevolking en kan toerisme ook zorgen voor het behoud van voorzieningen als een supermarkt in een dorp. Want er zijn in de regio nog genoeg mensen blijven wonen. Het is zelfs zo dat de gevreesde krimp afneemt in de kustgemeenten. "Ik zie juist een omgekeerde trend, dat er jongeren verhuizen naar noord-Groningen, waar je nog een huis kunt kopen, met ruimte voor een paard in de wei vlakbij huis. De gemeenten langs de Groningse kust zijn dus nog steeds in trek om te wonen, en zeker ook om te recreëren. En ik weet ook zeker dat er genoeg mensen zijn van de dertig miljoen in de cirkel van vijfhonderd kilometer rond Groningen die het mooi zullen vinden om hier als toerist te komen. We moeten er nu alleen nog beleid op voeren: toerisme is voor Groningen een veelbelovende topsector", aldus professor Jouke van Dijk.